

dant vilde blive Tilfaldet. Thi for det Første var der jo ved Lovudkastet givet Møllerne et Tidrum af 5 Aar, i hvilket de kunde forbedre sig paa denne Forandring, og, saafremt den Ændring i Lovudkastet, her er Tale om, gaaer igjennem, vil der forundes dem 10 Aar dertil, ligesom der, hvis den ikke gaaer igjennem, og det bliver ved, hvad der forrige Gång, da Sagen var til Behandling, blev vedtaget, vil forundes dem 15 Aar —, et Tidrum, som vi imidlertid ikke kunne antage at være nødvendigt, for at give Møllerne Leilighed til at indordne sig under de nye Forhold. Men dernæst maa man dog i det Hele betragte Møllenæringen som enhver anden Fabrikvirksomhed, og det er vistnok en Erfaring, at den Omstændighed, at der er anlagt flere Fabrikker, ikke betager Folk Lysten til at anlægge nye lignende, og jeg troer heller ikke, at Anlæggelsen af saadanne nye lignende Fabriker just medfører Udelæggelse for de tidligere bestaaende. Det Samme gjælder ogsaa med Hensyn til Møllenæringen. Det kan vel være, at de nuværende Mølleiere kunne mulig have betalt deres Eiendomme noget dyrt, navnlig med Hensyn til at de kunde være gaaede ud fra, at de i Loven havde en vis Hjemmel til at forudsætte, at der ikke vilde blive anlagt flere nye Møller; men det forekommer mig dog, at Indrømmelsen af en Frist af 5 eller 10 eller 15 Aar, som den nu maatte blive bestemt ved Lovens endelige Vedtagelse, maa være tilstrækkelig for dem til at kunne imdegaae den Concurrence, der maatte vente dem.

Naar det endelig er yttret, at det kunde befrygtes, at den nye Bestemmelse, hvorefter Møllenæringen vil blive given fri, endog til en vis Tid, paa sine Steder kunde medføre Mølletrang, da kan jeg ikke antage, der er nogen Grund til en saadan Frygt. Det er jo vistnok nødvendigt, at Enhver faaer sit Brødkorn malet, og det skulde dog være underligt, om der ikke vilde blive anlagt Møller til at tilfredsstille denne Fornødenhed, ligesaavel efterat Loven er udkommen, som forinden. Der er jo allerede i de tyndt befolkede Dele af Landet anlagt Møller, og, saafremt denne Frygt for, at Concurrencen skulde tilintetgjøre

disse Møller, virkelig er begrundet, saa er der jo ingen Anledning til at vente, at Nogen paa disse Steder vil anlægge flere Møller end dem, som alt ere der, da de, som allerede have Møller paa Stedet, derved ville have et betydeligt Fortrin fremfor dem, som ville til at anlægge nye Møller der, og hvorved de saaledes let ville kunne affholde Andre fra at tænke paa at anlægge Møller der. Det Ovenansførte stadfæstes ogsaa ved den Erfaring, man har paa andre Steder, f. Ex. paa Den Læsø. Uagtet det er en tyndt befolkede D., — hele Befolkningen udgjør kun omtrent 2,400 Mennesker, — og uagtet der findes en heel Deel smaa Møller, er der dog i de sidste Aar blevet anlagt 2 hollandske Møller; det viser altsaa, at man vist ikke behøver at frygte for, at der ikke skulde blive anlagt de fornødne Møller i tyndt befolkede Egne.

Jeg kan saaledes ikke finde, at der er nogen Grund til at give Møllerne saa lang Frist, som der blev vedtaget ved den anden Behandling, og jeg tillader mig derfor at anbefale til det ærede Thing Forslaget om en Indskrænkning i denne Henseende til 10 Aar.

Skytte: Jeg finder det ganske naturligt, at den sidste ærede Taler forsvarer Regeringens oprindelige Forslag efter den hele Stilling, han har til Sagen, og den Andeel, han sandsynligvis maa forudsættes at have havt i, at Forslaget er fremkommet; men jeg har virkelig ikke hørt det allerringeste Rye i hans Foredrag, jeg har Intet hørt, som ikke under de foregaaende Debatter er blevet fremført og modsagt. Jeg har kun hørt Meninger, som han har fremsat som sine egne subjective, og Forudsætninger, som han har antaget givne, hvilke jeg i ingen Henseende kan vedkjende mig. De Exempler, han har anført, hentede fra Apothekere, Fabrikanter osv., forekomme mig virkelig i Henseende til Sammenligningen med Møllerne at halte saa betydeligt, at de slet ikke under nærværende Sag kunne komme i Betragtning, naar man vil holde for Die, hvad det ærede Thing selv har vedkjendt sig, at Møllernes Forhold er et ganske andet, idet deres Eiendomme ere beskattede og i umindelig Eder have svaret reelle, paa Eiendommen hvilende, Statter af den Rættighed, de have havt, —